

ใบสมัครส่งบทความคัดย่อประกวด R2R ครั้งที่ 12

จัดโดย โครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยระดับประเทศ และภาคีเครือข่าย R2R

☑ ข้อมูลบทความคัดย่อ

รหัสประจำตัว 518

ประเภทผลงานวิจัย งานสนับสนุนบริหาร

ชื่อเรื่อง การพัฒนาการลงทะเบียนสิทธิ UC ผู้ต้องขังในการปฏิบัติงานร่วมกัน 3
ประสานเขตนครชัยบุรีนทร์ต่อการจัดการสิทธิรักษาพยาบาลและการเข้าถึง
บริการสาธารณสุข

นักวิจัย นางสาวชนกฉัตร อยุธยาเสียดย์
นายพูนชัย ไตรภูธร
นางพรพิศ หนองขุนสาร
จำเอกหญิงภัทราพร โสมาบุตร
นายสันเทวี เข้มชัด
นายอานิตย์ โรจนอภิพัฒน์
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 9 นครราชสีมา

ที่มา ผู้ต้องขังนับเป็นกลุ่มเปราะบางที่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข
สปสช. เขต 9 นครราชสีมา รับผิดชอบเรือนจำ/ทัณฑสถานทั้งสิ้น 12 แห่งใน
เขตนครชัยบุรีนทร์ ข้อมูล ณ กรกฎาคม 2560 พบว่าข้อมูลจากทะเบียนผู้ต้อง
ขังของเรือนจำ/ทัณฑสถาน 21,878 ราย มีความแตกต่างจากข้อมูลทะเบียนใน
ฐานข้อมูลของสปสช. ซึ่งมีเพียง 13,832 ราย ทำให้ผดข.ส่วนใหญ่ลงทะเบียน
สิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ(UC) ไม่ตรงตามหน่วยบริการประจำที่
เรือนจำ/ทัณฑสถานแห่งนั้นตั้งอยู่ จึงเกิดปัญหาในการเข้าถึงสิทธิในระบบUC
และเมื่อเจ็บป่วยจึงมีข้อจำกัดในการรักษาพยาบาล อาจถูกเรียกเก็บค่ารักษา
พยาบาล หรือรพ.ที่ทำการรักษาไม่ได้รับงบชดเชย ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาการลงทะเบียน
ทะเบียนสิทธิ UC ผู้ต้องขัง โดยการมีส่วนร่วมจากเรือนจำ/ทัณฑสถานและ
หน่วยบริการประจำ ว่าสามารถเพิ่มครอบคลุมสิทธิตรงตามหน่วยบริการประจำที่
รับผิดชอบพื้นที่ที่ทัณฑสถานตั้งอยู่มากขึ้นได้อย่างไร

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและศึกษาผลของการพัฒนาการลงทะเบียนสิทธิ UC ผู้ต้องขังใน
การปฏิบัติงานร่วมกัน 3 ประสานเขตนครชัยบุรีนทร์ ต่อความครอบคลุมสิทธิ
ในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ระเบียบวิธีวิจัย กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ต้องขังสิทธิUC ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ทั้ง 12 แห่งในเขต
นครชัยบุรีนทร์ ระยะเวลาดำเนินการ 1 ต.ค.60 - 30 มิ.ย.61 วิจัยแบบเชิงปฏิบัติ
การ (Kurt Lewin) PAOR 1 วงรอบ คือ Plan:วิเคราะห์ปัญหา ทบทวนวิธีการ
ปฏิบัติงานและแนวทางการจัดการทะเบียนสิทธิรักษาพยาบาลของผู้ต้องขัง
Action:จัดทำขั้นตอนการลงทะเบียนสิทธิ ร่วมกัน 3 ประสาน ได้แก่ ราชทัณฑ์
หน่วยบริการประจำ สปสช.เขต 9 นครราชสีมา โดยให้สิทธิแก่เจ้าหน้าที่เรือน
จำ/ทัณฑสถาน ในการใช้งานระบบตรวจสอบสิทธิ กำหนดให้มีการรับส่งข้อมูล
สิทธิของผดข.ระหว่างเรือนจำ/ทัณฑสถานเป็นประจำ Observation:จัดเก็บ
ข้อมูลการใช้งานระบบตรวจสอบสิทธิและจำนวนผู้ต้องขังสิทธิ UC
Reflection:คืนข้อมูลผลการปฏิบัติงานเพื่อวางแผนการพัฒนางานต่อไป การ
วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive
Analysis) และทดสอบค่าความแตกต่างของสัดส่วน (Proportion Test)

ผลการศึกษา หลังจากการประชุมร่วม 3 ประสาน ได้ให้สิทธิแก่เจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถาน
เป็นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสิทธิ สปสช. ได้ มีการกำหนดแนวทางการลงทะเบียน
สิทธิผู้ต้องขัง โดยเฉพาะในรายที่ฝากขังหรือคดียังไม่สิ้นสุด การรับส่งข้อมูล
ระหว่างเรือนจำ/ทัณฑสถานกับรพ.อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการดำเนินงานที่มี
ประสิทธิภาพ ส่งผลให้จำนวนผู้ต้องขังที่มีสิทธิ UC ลงทะเบียนตรงตามหน่วย
บริการประจำที่เรือนจำ/ทัณฑสถานตั้งอยู่เพิ่มมากขึ้น จากร้อยละ 57.66

(ตค.2560) เป็นร้อยละ 96.74 (มีย.2561) เมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของสัดส่วนของจำนวนผู้ต้องขังที่มีสิทธิ UC มีความครอบคลุมสิทธิ พบว่า หลังการพัฒนา (ร้อยละ96.74) ดีกว่าก่อนการพัฒนา (ร้อยละ57.66) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ($Z = 6.57, P = 0.00$)

การนำผลงานวิจัยไปใช้ การนำไปใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะ ผู้ต้องขังมีสิทธิรักษาพยาบาลที่ถูกต้อง ประโยชน์ ตรงตามที่อยู่ปัจจุบัน ได้รับการรักษาพยาบาลและเข้าถึงบริการสาธารณสุข รวมไปถึงสถานพยาบาลที่ดูแลผดข.ได้รับงบประมาณที่ครบถ้วนมากขึ้น การนำไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย ประโยชน์ของการให้สิทธิจนท.เรือนจำ/ทัณฑสถาน ใช้งานระบบตรวจสอบสิทธิ สปสช. ในการจัดการทะเบียนสิทธิรักษาพยาบาล ผดข. เพื่อผลักดันให้ยกระดับเป็น เจ้าหน้าที่ทะเบียน/นายทะเบียน ต่อไป

บทเรียนที่ได้รับ สถานการณ์ผู้ต้องขังล้นเรือนจำ (Overcrowding) ต่อผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยหรือกลุ่มเสี่ยง ได้รับการดูแลสุขภาพ/บริการสาธารณสุขไม่ทั่วถึง, ไม่ได้ได้รับการดูแลตรงตามมาตรฐานบริการ ก่อให้เกิดการแพร่กระจายเชื้อจากผดข.ไปสู่ผดข.ด้วยกัน และอาจส่งผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ในเรือนจำ/ทัณฑสถานได้ ส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาการเข้าถึงสิทธิรักษาพยาบาล ทำให้ผดข.ขาดโอกาสในการเข้าถึงการรักษาพยาบาลและบริการสาธารณสุขตามชุดสิทธิประโยชน์

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนบริการสุขภาพผู้ต้องขัง ทั้ง 3 ประสาน ได้แก่ สปสช. สถานพยาบาล (สธ.) และเรือนจำ/ทัณฑสถาน (ราชทัณฑ์) ที่ได้ปฏิบัติงานร่วมกันในการพัฒนาการลงทะเบียนสิทธิ UC ผู้ต้องขัง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสิทธิรักษาพยาบาลผู้ต้องขังให้ครอบคลุม ครบถ้วน และถูกต้องมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้ต้องขังได้รับสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และเข้าถึงบริการในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าต่อไป

การสนับสนุนที่ได้รับ การสนับสนุนเชิงนโยบาย พอใจ
สนับสนุนงบประมาณ พอใจ
ให้คำปรึกษา พอใจ
จัดอบรมให้ความรู้ในหน่วยงาน พอใจ

ข้อมูลงานวิจัย

คำถามวิจัยมาจากปัญหาหน้า ใ
งาน

วัตถุประสงค์ผู้รับบริการ ใ

ทีมผู้ทำวิจัยเป็นคนหน้างาน ไม่ใช่

แหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย ไม่ได้รับ

กลุ่มเป้าหมาย ผู้ต้องขัง

ประเด็น ความไม่เท่าเทียมด้านสุขภาพ
ระบบสุขภาพ

คำสำคัญ (key word) สิทธิรักษาพยาบาล, ผู้ต้องขัง, UC, ลงทะเบียนสิทธิ

งานวิจัยเป็นนวัตกรรมหรือไม่ ไม่เป็น

ที่ปรึกษา/คุณอำนวย ดร.นิภาพร ลครวงศ์ โรงพยาบาลโสธร

เคย ได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มศักยภาพทีมสนับสนุนงานวิจัย (R2R facilitator)

ระดับของการนำผลงานวิจัย
ไปใช้ ระดับที่ 1 นำไปใช้ในหน่วยงานตนเองแล้ว

งานวิจัยนี้ได้มีการนำมาใช้ 1 ปี
(ปี)

งานวิจัยเคยได้รับการตีพิมพ์ ไม่เคย

งานวิจัยนี้เคยได้รับการเผยแพร่มาก่อนหรือไม่ ถ้าเคยกรุณาระบุงาน และสถานที่ที่นำเสนอ
ไม่เคย

งานวิจัยนี้เคยได้รับรางวัลใดๆ มาก่อนหรือไม่ ถ้าเคยกรุณาระบุชื่อรางวัล และหน่วยงานที่ให้รางวัลด้วย
ไม่เคย

☑ ข้อมูลบุคคล

รหัสประจำตัว 518

ชื่อนักวิจัยหลัก นางสาวชนกฉัตร ออย่าเสียดย เพศ หญิง

ตำแหน่งทางวิชาการ ไม่มี

ตำแหน่งทางบริหาร ไม่มี

วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี สาขา วิศวกรรมศาสตร์ (คอมพิวเตอร์)

หมายเลขโทรศัพท์ 0858598488

อีเมล chanokchut.y@nhso.go.th

กลุ่มงาน กลุ่มภารกิจบริหารกองทุน

ชื่อหน่วยงาน สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 9 นครราชสีมา

ประเภทหน่วยงาน องค์กรของรัฐ

ที่อยู่ของหน่วยงาน 154/1 อาคารราชสีมาเซ็นเตอร์ ชั้น 3 ถนนมนัส ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

การส่งผลงาน นักวิจัยส่งเอง

แบบฟอร์มการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research)

1. **ชื่อเจ้าของผลงาน** นางสาวชนกฉัตร ออย่าเสียดีย์ นายพูนชัย ไตรภูธร นางพรพิศ หนองขุนสาร
จำเอกหญิงภัทรพร โสมาบุตร นายสันทิวี เข็มขัด และนายอานิตย์ โรจนอภิวัฒน์
หน่วยงาน: สำนักหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 9 นครราชสีมา โทรศัพท์: 044-248870
โทรศัพท์มือถือ: 085-8598488 Email: chanokchut.y@nhso.go.th

2. **ชื่อเรื่อง** การพัฒนาการลงทะเบียนสิทธิ UC ผู้ต้องขังในการปฏิบัติงานร่วมกัน 3 ประสาน
เขตนครชัยบุรินทร์ ต่อการจัดการสิทธิรักษาพยาบาลและการเข้าถึงบริการสาธารณสุข

3. บทคัดย่อ

ผู้ต้องขังนับเป็นกลุ่มเปราะบางที่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 9 นครราชสีมา รับผิดชอบเรือนจำ/ทัณฑสถานทั้งสิ้น 12 แห่งในเขตนครชัยบุรินทร์ ข้อมูล ณ กรกฎาคม 2560 พบว่าข้อมูลจากทะเบียนผู้ต้องขังของเรือนจำ/ทัณฑสถาน 21,878 ราย มีความแตกต่างจากข้อมูลทะเบียนในฐานข้อมูลของสปสช. ซึ่งมีเพียง 13,832 ราย ทำให้ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ลงทะเบียนสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (UC) ไม่ตรงตามหน่วยบริการประจำที่เรือนจำ/ทัณฑสถานแห่งนั้น ตั้งอยู่ จึงเกิดปัญหาในการเข้าถึงสิทธิในระบบ UC ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาการลงทะเบียนสิทธิ UC ผู้ต้องขัง โดยการมีส่วนร่วมจากเรือนจำ/ทัณฑสถานและหน่วยบริการประจำ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและศึกษาผลของการพัฒนาการลงทะเบียนสิทธิ UC อย่างมีส่วนร่วมต่อความครอบคลุมสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Kurt Lewin) PAOR โดยมีประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่ 1. ผู้ต้องขังสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (UC) ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน 12 แห่ง 2. เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน 36 คน 3. บุคลากรสาธารณสุข โรงพยาบาลแม่ข่าย จำนวน 30 คน ระยะเวลาดำเนินการ ในช่วง 1 ตุลาคม 2560 ถึง 30 มิถุนายน 2561 วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และทดสอบค่าความแตกต่างของสัดส่วน (Proportion Test)

ผลการศึกษา หลังการประชุมร่วม 3 ประสาน ได้กำหนดแนวทางการลงทะเบียนสิทธิผู้ต้องขังให้มีความชัดเจน โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ต้องขังฝากขังและกรณีที่ดียังไม่สิ้นสุด และให้สิทธิแก่เจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถาน ในการตรวจสอบสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ทำให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้จำนวนผู้ต้องขังที่มีสิทธิ UC ลงทะเบียนตรงตามหน่วยบริการประจำที่เรือนจำ/ทัณฑสถานตั้งอยู่เพิ่มมากขึ้น จากร้อยละ 57.66 (ตุลาคม 2560) เป็นร้อยละ 96.74 (มิถุนายน 2561) เมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของสัดส่วนของจำนวนผู้ต้องขังที่มีสิทธิ UC มีความครอบคลุมสิทธิ พบว่า หลังการพัฒนา (ร้อยละ 96.74) ดีกว่าก่อนการพัฒนา (ร้อยละ 57.66) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ($Z = 6.57$, $P = 0.00$)

4. **คำสำคัญ** การลงทะเบียนสิทธิรักษาพยาบาลของผู้ต้องขัง

ความสำคัญของปัญหา

ผู้ต้องขังของประเทศไทยมีแนวโน้มสูงชันอย่างต่อเนื่อง โดยรายงานข้อมูลสำรวจของ World Prison Population List ในปี 2543, 2548, 2553 และ 2561 มีจำนวนผู้ต้องขัง 223,406, 162,293, 210,855 และ 364,288 คน ตามลำดับ ซึ่งมีจำนวนมากเป็นอันดับที่ 6 ของโลก และ เป็นอันดับ 1 ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อเทียบตามสัดส่วนต่อจำนวนประชากร ประเทศไทยมีผู้ถูกคุมขัง คิดเป็นสัดส่วน 526 คนต่อประชากร 1 แสนคน สูงเป็นอันดับที่ 5 ของโลก^(*) ส่งผลให้มีสถานการณ์ที่ผู้ต้องขังล้นเรือนจำ (Overcrowding) และสภาพความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังต้องอยู่กันอย่างแออัดคับแคบ ก่อให้เกิดปัญหาอย่างมาก โดยเฉพาะด้านสุขอนามัย ทั้งสุขภาพกายและจิตของผู้ต้องขัง อีกทั้งระบบการดูแลสุขภาพของผู้ต้องขังในเรือนจำ มีข้อจำกัดทั้งจำนวนบุคลากรด้านสาธารณสุขในเรือนจำ ศักยภาพของสถานพยาบาลในเรือนจำงบประมาณของกรมราชทัณฑ์ และการสนับสนุนจากโรงพยาบาลในสังกัดของกระทรวงสาธารณสุขที่อยู่ในพื้นที่

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2558^(*) ได้มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักรับรายงานผลการพิจารณาคำร้อง เพื่อเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายเรื่องสิทธิของผู้ต้องขังและสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขจากรัฐ กรณีการเข้าถึงสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขของผู้ต้องขัง ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ แพทยสภา และ สภากาชาดเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอดังกล่าว ซึ่งกระทรวงยุติธรรมได้เสนอสรุปผลการดำเนินการในภาพรวมให้คณะรัฐมนตรีรับทราบแล้ว จากการประชุมข้อหารือเรื่องสิทธิของผู้ต้องขังและสิทธิในการได้รับการบริการสาธารณสุขจากรัฐร่วมกับกระทรวงยุติธรรม มติที่ประชุมมอบให้กระทรวงสาธารณสุขดูแลทั้งระบบในการจัดระบบให้บริการสาธารณสุขและเป็นเจ้าภาพการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ และได้มีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำขึ้น (กรกฎาคม 2559)

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 9 นครราชสีมา รับผิดชอบดูแล 4 จังหวัด ในเขตนครชัยบุรีนทร์ ได้แก่ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ และชัยภูมิ มีจำนวนเรือนจำ/ทัณฑสถานทั้งสิ้น 12 แห่ง ภายใต้การดูแลของสถานบริการหลัก (CUP) ทั้งสิ้น 10 แห่ง โดยเป็นโรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข 9 แห่ง และโรงพยาบาลเอกชนในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ 1 แห่ง เรือนจำ/ทัณฑสถานทั้งสิ้น 12 แห่ง มีสถานพยาบาลในเรือนจำ ซึ่งจะมีพยาบาลวิชาชีพประจำ 1-2 คน/แห่ง ยกเว้นในเรือนจำชั่วคราวซึ่งมีจำนวนผู้ต้องขังไม่มาก แต่สถานพยาบาลในเรือนจำทั้งหมดไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยบริการในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จึงไม่สามารถตรวจสอบสิทธิและลงทะเบียนสิทธิผู้ต้องขังในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้ ต้องส่งข้อมูลผู้ต้องขังให้กับโรงพยาบาลลงทะเบียนให้ จำนวนผู้ต้องขังสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (UC) จากทะเบียนผู้ต้องขังของเรือนจำ/ทัณฑสถาน ณ กรกฎาคม 2560 มีจำนวน 21,878 ราย ในขณะที่ข้อมูลทะเบียนผู้ต้องขังสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (UC) ในฐานะข้อมูลของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ณ กรกฎาคม 2560 มีจำนวน 13,832 ราย ซึ่งมีความแตกต่างกัน ผู้ต้องขังสิทธิรักษาพยาบาลในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (UC) ส่วนใหญ่ได้รับการลงทะเบียนไม่ตรงตามหน่วยบริการประจำที่เรือนจำ/ทัณฑสถานแห่งนั้นตั้งอยู่ ส่งผลให้เกิดปัญหาในการเข้าถึงสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (UC) และเมื่อเจ็บป่วยจึงมีข้อจำกัดในการรักษาพยาบาล อาจถูกเรียกเก็บ

คำรักษาพยาบาล หรือ โรงพยาบาลให้บริการสาธารณสุขและส่งเบิกคำรักษาพยาบาลที่ไม่ถูกต้องตามเกณฑ์ การเบิกจ่าย ทำให้ไม่ได้รับเงิน หรือ เมื่อมีการตรวจสอบเวชระเบียน (Audit) อาจถูกเรียกเงินคืน

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาระบบการลงทะเบียนผู้ต้องขังสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โดยการมีส่วนร่วมของเรือนจำ/ทัณฑสถาน และสถานบริการหลักที่เป็นโรงพยาบาลแม่ข่าย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและศึกษาผลของการพัฒนาการลงทะเบียนสิทธิ UC ผู้ต้องขังอย่างมีส่วนร่วมต่อความครอบคลุมสิทธิ ในระบบหลักประกันสุขภาพ

5. วิธีการ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Kurt Lewin) PAOR โดยมีประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่ 1. ผู้ต้องขังสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (UC) ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน 12 แห่ง 2. เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน 36 คน 3. บุคลากรสาธารณสุข โรงพยาบาลแม่ข่าย จำนวน 30 คน ระยะเวลาดำเนินการ ในช่วง 1 ตุลาคม 2560 ถึง 30 มิถุนายน 2561 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การวางแผน (Plan) : ผู้วิจัยได้นำเสนอสถานการณ์ปัญหาข้อมูลการลงทะเบียนสิทธิผู้ต้องขังในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติที่มีความแตกต่างกันระหว่างข้อมูลจากเรือนจำ/ทัณฑสถาน กับข้อมูลจากฐานทะเบียนของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ให้แก่ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ และเจ้าหน้าที่งานทะเบียนโรงพยาบาล ได้ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา ทบทวนวิธีการปฏิบัติงานและ แนวทางการจัดการทะเบียน และมีการออกแบบแนวทางการปฏิบัติงานและวางแผนงานร่วมกัน โดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานในแต่ละภาคที่เกี่ยวข้อง
2. การปฏิบัติการ (Action) : จัดทำขั้นตอนการลงทะเบียนสิทธิ ร่วมกัน 3 ประสาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ หน่วยบริการประจำ และ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 9 นครราชสีมา จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อซักซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติและสอนการเข้าใช้งานในระบบ ตรวจสอบสิทธิ สปสช. แก่เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ โดยให้สิทธิแก่เจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถาน ในการใช้งานระบบตรวจสอบสิทธิ สปสช. กำหนดให้มีการรับส่งข้อมูลสิทธิของผู้ต้องขังระหว่างเรือนจำ/ ทัณฑสถานกับโรงพยาบาลแม่ข่ายเป็นประจำและโรงพยาบาลแม่ข่ายเป็นที่เลี้ยงในการแก้ปัญหา การเข้าใช้งานในระบบตรวจสอบสิทธิ สปสช. แก่เจ้าหน้าที่เรือนจำ และ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 9 นครราชสีมา มีการคืนข้อมูลการลงทะเบียนสิทธิผู้ต้องขังให้แก่เรือนจำ/ ทัณฑสถานและโรงพยาบาลแม่ข่ายเป็นรายเดือน
3. การสังเกต (Observation) : สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 9 นครราชสีมา จัดเก็บ ข้อมูลการใช้งานระบบตรวจสอบสิทธิ จำนวนผู้ต้องขังสิทธิ UC การติดตามลงพื้นที่ในเรือนจำ/ ทัณฑสถาน และการประชุมติดตามปัญหา อุปสรรคของการเข้าใช้งานในระบบตรวจสอบสิทธิ และการปฏิบัติตามแนวทางการลงทะเบียนสิทธิตามที่กำหนดร่วมกัน
4. การสะท้อนกลับ (Reflection) : สรุปผลการพัฒนา ปัญหาและอุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัย สนับสนุนและปัจจัยอุปสรรค

การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และ ทดสอบค่าความแตกต่างของสัดส่วน (Proportion Test) รวมทั้งการวางแผนการพัฒนางานต่อไป

6. ผลการศึกษา

สถานการณ์การลงทะเบียนสิทธิผู้ต้องขัง

ตารางที่ 1 : จำนวนเรือนจำ/ทัณฑสถาน ในพื้นที่เขตนครชัยบุรีนทร์ และข้อมูลทะเบียนสิทธิผู้ต้องขัง
ข้อมูล ณ กรกฎาคม 2560

จังหวัด	โรงพยาบาลแม่ข่าย (CUP)	หน่วยงานราชทัณฑ์	ทะเบียนผู้ต้องขังของเรือนจำ/ทัณฑสถาน	ทะเบียนผู้ต้องขังสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (UC) ในฐานข้อมูลของ สปสช.
นครราชสีมา	รพ.เดอะโกลเด้นเกต	เรือนจำกลางนครราชสีมา	2,930 คน	1,791 คน
	รพ.บัวใหญ่	เรือนจำอำเภอบัวใหญ่	540 คน	341 คน
	รพ.สีคิ้ว	เรือนจำอำเภอสีคิ้ว	945 คน	542 คน
	รพ.ปากช่องนานา	เรือนจำกลางคลองไผ่	1,843 คน	1,165 คน
		ทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา	2,550 คน	1,669 คน
		ทัณฑสถานเกษตรอุตสาหกรรมเขาพริก	3,850 คน	2,432 คน
บุรีรัมย์	รพ.บุรีรัมย์	เรือนจำจังหวัดบุรีรัมย์	1,560 คน	985 คน
	รพ.นางรอง	เรือนจำอำเภอนางรอง	1,600 คน	1,082 คน
สุรินทร์	รพ.สุรินทร์	เรือนจำกลางสุรินทร์	1,940 คน	1,246 คน
	รพ.รัตนบุรี	เรือนจำอำเภอรัตนบุรี	920 คน	576 คน
ชัยภูมิ	รพ.ชัยภูมิ	เรือนจำจังหวัดชัยภูมิ	1,80 คน	1,113 คน
	รพ.ภูเขียวเฉลิมพระเกียรติ	เรือนจำอำเภอกุ๊เขียว	1,400 คน	890 คน
รวม			21,878 คน	13,832 คน

คำอธิบายที่มาของข้อมูล :

1. ทะเบียนผู้ต้องขังของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เป็นข้อมูลสำรวจจำนวนผู้ต้องขังทุกสิทธิรักษาพยาบาลจากการให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่เรือนจำ ในวันที่ 15-20 กรกฎาคม 2560
2. ทะเบียนผู้ต้องขังสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (UC) ในฐานข้อมูลของ สปสช. เป็นข้อมูลจากระบบคลังข้อมูล สำนักบริหารสารสนเทศการประกัน สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2560 งวดเดือน กรกฎาคม 2560 (สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2560)

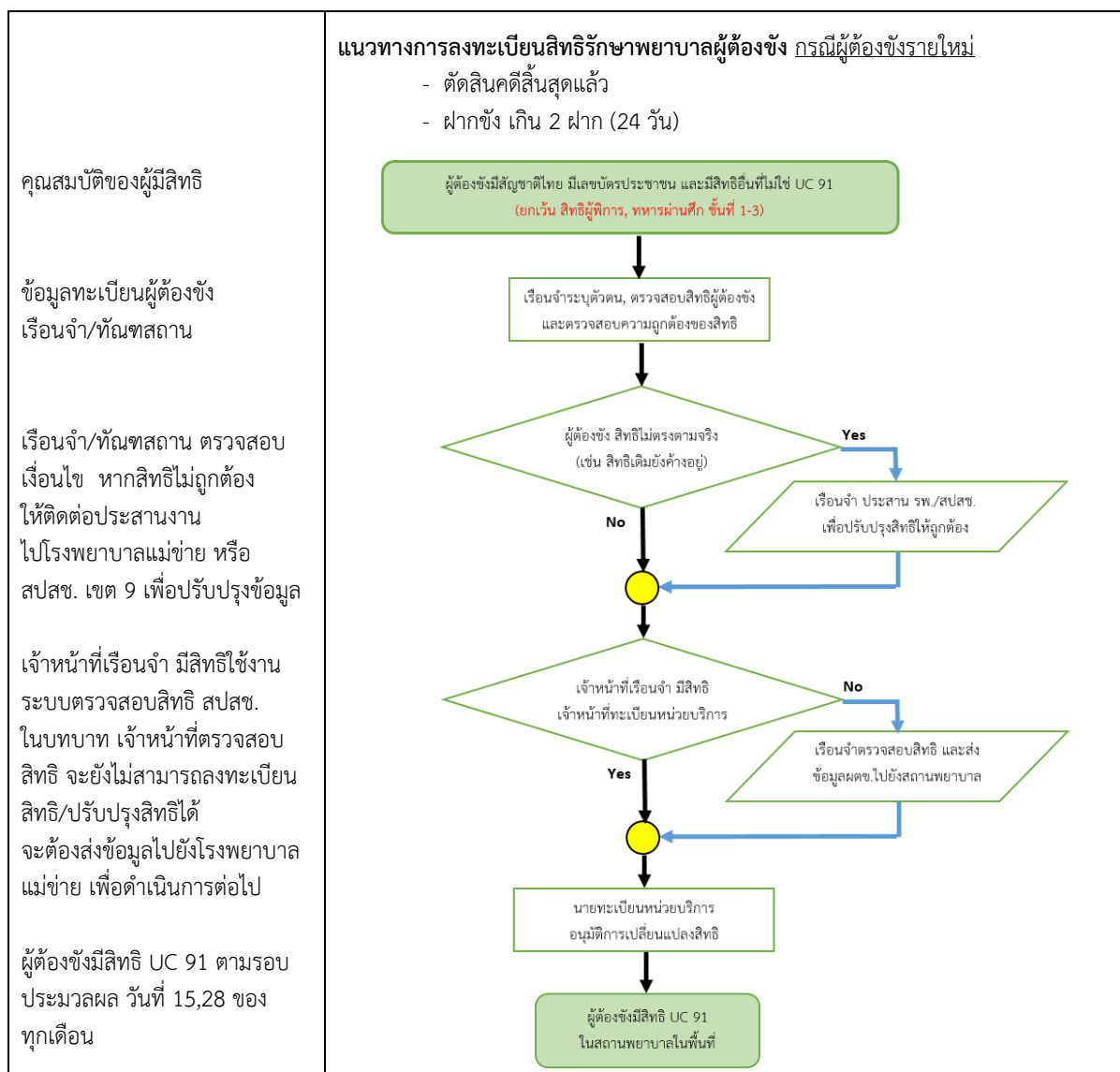
สถานการณ์การลงทะเบียนสิทธิผู้ต้องขัง เขตนครชัยบุรีนทร์ ณ กรกฎาคม 2560 ข้อมูลจากการสำรวจของเรือนจำ/ทัณฑสถาน มีจำนวน 21,878 ราย ในขณะที่ข้อมูลจากฐานทะเบียนในระบบของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ มีจำนวน 13,832 ราย เมื่อร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาการลงทะเบียนสิทธิที่ไม่ตรงกัน พบว่า ปัญหาสำคัญ คือ เจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถาน ไม่ทราบว่า ผู้ต้องขังมีสิทธิอะไร เนื่องจากไม่สามารถตรวจสอบสิทธิรักษาพยาบาลของผู้ต้องขังแต่ละรายได้ และผู้ต้องขังบางราย ไม่มี/ไม่แจ้ง เลขบัตร

ประจำตัวประชาชน 13 หลัก ไม่มีแนวทางการลงทะเบียนสิทธิผู้ต้องขังที่หน่วยบริการประจำหรือโรงพยาบาล
แม่ข่ายที่กำหนดร่วมกันกับเครือข่ายเรือนจำ/ทัณฑสถาน

เครือข่าย 3 ประสาน จึงได้วางแผนร่วมกัน จัดทำขั้นตอนการลงทะเบียนสิทธิรักษาพยาบาล กำหนด
บทบาทของของภาคีที่มีส่วนร่วม และเริ่มดำเนินงานตามแนวทางการลงทะเบียนที่กำหนด ตั้งแต่เดือน
กุมภาพันธ์ 2561

แนวทางการลงทะเบียนสิทธิรักษาพยาบาลผู้ต้องขัง เขตนครชัยบุรีนทร์

หลังจากการประชุมร่วม 3 ประสาน ซึ่งแจ้งแนวทางการจัดการทะเบียนสิทธิผู้ต้องขังและให้สิทธิแก่
เจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถานเป็น เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสิทธิ ระบบตรวจสอบสิทธิ สปสช. ได้ รวมไปถึงการ
รับส่งข้อมูลสิทธิของผู้ต้องขังระหว่างเรือนจำ/ทัณฑสถานและโรงพยาบาล ทำให้จำนวนผู้ต้องขังที่มีสิทธิ UC
เพิ่มมากขึ้น โดยมีการคืนข้อมูลและติดตามผลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

การเข้าใช้งานตรวจสอบสิทธิของเจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถาน

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 9 นครราชสีมา ได้ให้สิทธิผู้ใช้งานระบบตรวจสอบสิทธิ สปสช. แก่เจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถานเป็น เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสิทธิ ในนามของเจ้าหน้าที่สถานพยาบาล ตามที่โรงพยาบาลแม่ข่าย (CUP) ได้ส่งหนังสือแจ้งเป็นหนังสือราชการ หน่วยงานละไม่เกิน 3 คน โดยได้สิทธิใช้งานระบบตรวจสอบสิทธิ สปสช. ตั้งแต่ กุมภาพันธ์ 2560 เป็นต้นไป

ตารางที่ 2 : การใช้งานระบบตรวจสอบสิทธิ สปสช. ของเจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถาน

จังหวัด	โรงพยาบาลแม่ข่าย (CUP)	หน่วยงานราชทัณฑ์	สถานะการใช้งานระบบตรวจสอบสิทธิ		
			ก.พ. 2561	เม.ย. 2561	มิ.ย. 2561
นครราชสีมา	รพ.เดอะโกลเด้นเกต	เรือนจำกลางนครราชสีมา		✓	✓
	รพ.บัวใหญ่	เรือนจำอำเภอบัวใหญ่			✓
	รพ.สีคิ้ว	เรือนจำอำเภอสีคิ้ว	✓	✓	✓
		ทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา		✓	✓
	รพ.ปากช่องนานา	เรือนจำกลางคลองไผ่	✓	✓	✓
ทัณฑสถานเกษตรอุตสาหกรรมเขาพริก			✓	✓	
บุรีรัมย์	รพ.บุรีรัมย์	เรือนจำจังหวัดบุรีรัมย์		✓	✓
	รพ.นางรอง	เรือนจำอำเภอนางรอง	✓	✓	✓
สุรินทร์	รพ.สุรินทร์	เรือนจำกลางสุรินทร์		✓	✓
	รพ.รัตนบุรี	เรือนจำอำเภอรัตนบุรี		✓	✓
ชัยภูมิ	รพ.ชัยภูมิ	เรือนจำจังหวัดชัยภูมิ		✓	✓
	รพ.ภูเขียวเฉลิมพระเกียรติ	เรือนจำอำเภอภูเขียว		✓	✓

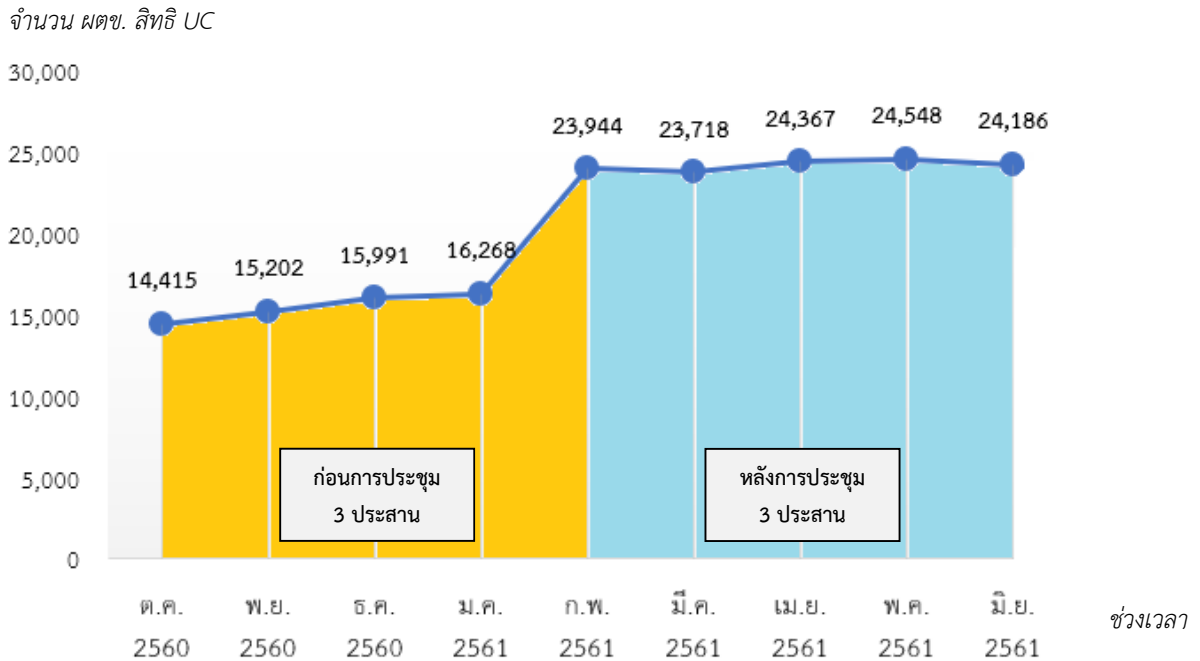
มาตรการด้านความปลอดภัยและการเข้าถึงระบบตรวจสอบสิทธิ สปสช.

ระบบตรวจสอบสิทธิ สปสช. ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้มีสิทธิใช้งานระบบ ในบทบาทต่าง ๆ (เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสิทธิ, เจ้าหน้าที่ทะเบียน, นายทะเบียน) ประจำหน่วยทะเบียนและหน่วยงานอื่น เข้าใช้งานระบบตรวจสอบสิทธิประกันสุขภาพของ สปสช. โดยการ Authentication ด้วยบัตรประจำตัวประชาชนแบบอนกประสงค์ (Smart Card) เพื่อให้เป็นไปตามมาตรการ การรักษาความปลอดภัย ข้อมูลบุคคลของกรมการปกครอง โดยสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 9 นครราชสีมา ได้ประกาศใช้ระบบตรวจสอบสิทธิประกันสุขภาพด้วยบัตรประจำตัวประชาชน (Smart Card) เท่านั้น ตั้งแต่ 1 กุมภาพันธ์ 2560 เป็นต้นไป และมีระบบยกเลิกสิทธิผู้ใช้งานที่ไม่มีการเข้าใช้งานระบบ ติดต่อกันเกิน 60 วัน ออกจากฐานข้อมูลผู้มีสิทธิใช้งานระบบ ตามแนวทางการรักษาความปลอดภัยของระบบข้อมูลของสำนักงานซึ่งมีการควบคุมผู้ใช้ที่ไม่มีความจำเป็นในการเข้าใช้งานแล้วออกจากระบบ โดยกำหนดระยะเวลาที่ไม่มีการเข้าใช้งานระบบนั้นนานติดต่อกันเกิน 60 วัน ตั้งแต่ 1 มิถุนายน 2560 เป็นต้นไป

ข้อมูลการลงทะเบียนสิทธิรักษาพยาบาลผู้ต้องขัง

ภายหลังจากกำหนดแนวทางการลงทะเบียนสิทธิรักษาพยาบาลผู้ต้องขังร่วมกัน และเริ่มดำเนินการตามแนวทางตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2561 พบว่า การลงทะเบียนสิทธิผู้ต้องขังมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ดังแผนภูมิแสดงข้อมูลเปรียบเทียบก่อนและหลังดำเนินการ และมีร้อยละความครอบคลุมสิทธิตรงกับหน่วยบริการประจำ (CUP) เพิ่มมากขึ้น ในระดับภาพรวมเขต จากร้อยละ 57.66 (ทะเบียนผู้ต้องขังสิทธิ UC ณ ตุลาคม 2560) เป็นร้อยละ 96.74 (ทะเบียนผู้ต้องขังสิทธิ UC มิถุนายน 2561) เมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของสัดส่วนของจำนวนผู้ต้องขังที่มีสิทธิ UC มีความครอบคลุมสิทธิ พบว่า หลังการพัฒนา (ร้อยละ 96.74) ดีกว่าก่อนการพัฒนา (ร้อยละ 57.66) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ($Z = 6.57, P = 0.00$)

แผนภูมิที่ 1 : ข้อมูลผู้ต้องขังสิทธิ UC เปรียบเทียบก่อนและหลังดำเนินการ

ตารางที่ 3 : ข้อมูลผู้ต้องขังสิทธิ UC ภาพเขตนครชัยบุรีรินทร์ แยกรายเดือน

ทะเบียนผู้ต้องขังสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (UC) ในฐานข้อมูลของ สปสช. ภาพรวมเขตนครชัยบุรีรินทร์								
ก่อนดำเนินการ				หลังดำเนินการ				
ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.
14,415	15,202	15,991	16,268	23,944	23,718	24,367	24,548	24,186

ตารางที่ 4 : ข้อมูลผู้ต้องขังสิทธิ UC ก่อนดำเนินการ - มกราคม 2561

จังหวัด	โรงพยาบาลแม่ข่าย (CUP)	หน่วยงานราชทัณฑ์	ทะเบียนผู้ต้องขังของเรือนจำ กรกฎาคม 2560	ผู้ต้องขังสิทธิ UC มกราคม 2561
นครราชสีมา	รพ.เดอะโกลเดนเกต	เรือนจำกลางนครราชสีมา	2,930 คน	1,335 คน
	รพ.บัวใหญ่	เรือนจำอำเภอบัวใหญ่	540 คน	380 คน
	รพ.สีคิ้ว	เรือนจำอำเภอสีคิ้ว	945 คน	636 คน
	รพ.ปากช่องนานา	เรือนจำกลางคลองไผ่	2,550 คน	1,774 คน
		ทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา	1,843 คน	1,888 คน
		ทัณฑสถานเกษตรอุตสาหกรรมเขาพริก	3,850 คน	2,563 คน
บุรีรัมย์	รพ.บุรีรัมย์	เรือนจำจังหวัดบุรีรัมย์	1,560 คน	1,224 คน
	รพ.นางรอง	เรือนจำอำเภอนางรอง	1,600 คน	1,523 คน
สุรินทร์	รพ.สุรินทร์	เรือนจำกลางสุรินทร์	1,940 คน	1,426 คน
	รพ.รัตนบุรี	เรือนจำอำเภอรัตนบุรี	920 คน	646 คน
ชัยภูมิ	รพ.ชัยภูมิ	เรือนจำจังหวัดชัยภูมิ	1,800 คน	1,394 คน
	รพ.ภูเขียวเฉลิมพระเกียรติ	เรือนจำอำเภอภูเขียว	1,400 คน	1,479 คน
รวม			21,878 คน	16,268 คน

ตารางที่ 5 : ข้อมูลผู้ต้องขังสิทธิ UC หลังดำเนินการ - มิถุนายน 2561

จังหวัด	โรงพยาบาลแม่ข่าย (CUP)	หน่วยงานราชทัณฑ์	ทะเบียนผู้ต้องขังของเรือนจำ กรกฎาคม 2560	ผู้ต้องขังสิทธิ UC มิถุนายน 2561
นครราชสีมา	รพ.เดอะโกลเดนเกต	เรือนจำกลางนครราชสีมา	2,930 คน	1,588 คน
	รพ.บัวใหญ่	เรือนจำอำเภอบัวใหญ่	540 คน	1,013 คน
	รพ.สีคิ้ว	เรือนจำอำเภอสีคิ้ว	945 คน	1,312 คน
		ทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา	2,550 คน	3,173 คน
	รพ.ปากช่องนานา	เรือนจำกลางคลองไผ่	1,843 คน	3,192 คน
		ทัณฑสถานเกษตรอุตสาหกรรมเขาพริก	3,850 คน	3,968 คน
บุรีรัมย์	รพ.บุรีรัมย์	เรือนจำจังหวัดบุรีรัมย์	1,560 คน	1,743 คน
	รพ.นางรอง	เรือนจำอำเภอนางรอง	1,600 คน	1,624 คน
สุรินทร์	รพ.สุรินทร์	เรือนจำกลางสุรินทร์	1,940 คน	2,245 คน
	รพ.รัตนบุรี	เรือนจำอำเภอรัตนบุรี	920 คน	1,148 คน
ชัยภูมิ	รพ.ชัยภูมิ	เรือนจำจังหวัดชัยภูมิ	1,800 คน	1,723 คน
	รพ.ภูเขียวเฉลิมพระเกียรติ	เรือนจำอำเภอภูเขียว	1,400 คน	1,457 คน
รวม			21,878 คน	24,186 คน

7. สรุป/ข้อเสนอแนะ

การกำหนดแนวทางการลงทะเบียนสิทธิผู้ต้องขังร่วมกันของภาคีที่เกี่ยวข้อง ทั้งเจ้าหน้าที่เรือนจำ เจ้าหน้าที่ทะเบียนของหน่วยบริการประจำ/โรงพยาบาลแม่ข่าย และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 9 นครราชสีมา ทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการลงทะเบียนสิทธิผู้ต้องขังที่มีสถานะฝากขังและคดีที่ยังไม่สิ้นสุด อีกทั้งการกำหนดบทบาทที่ชัดเจนของแต่ละภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้สิทธิแก่เจ้าหน้าที่เรือนจำ ในการตรวจสอบสิทธิให้กับผู้ต้องขัง การเพิ่มช่องทางการสื่อสารระหว่างโรงพยาบาลแม่ข่ายกับเรือนจำ และการคืนข้อมูลการลงทะเบียนสิทธิผู้ต้องขังจาก สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 9 นครราชสีมา อย่างต่อเนื่อง ทำให้ความครอบคลุมการลงทะเบียนสิทธิผู้ต้องขังเพิ่มมากขึ้นและตรงตาม CUP มากยิ่งขึ้น ส่งผลดีกับทั้งผู้ต้องขังในการเข้าถึงสิทธิและหน่วยบริการประจำที่จะได้รับงบประมาณชัดเจนในการดูแลผู้ต้องขัง

8. บทเรียนที่ได้รับ

สถานการณ์ผู้ต้องขังล้นเรือนจำ (Overcrowding) ต่อผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยหรือกลุ่มเสี่ยง ได้รับการดูแลสุขภาพ/บริการสาธารณสุขไม่ทั่วถึง, ไม่ได้รับการดูแลตรงตามมาตรฐานบริการ ก่อให้เกิดการแพร่กระจายเชื้อจากผู้ต้องขังไปสู่ผู้ต้องขังด้วยกัน และอาจส่งผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ในเรือนจำ/ทัณฑสถานได้ ส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาการเข้าถึงสิทธิรักษาพยาบาล ทำให้ผู้ต้องขังขาดโอกาสในการเข้าถึงการรักษาพยาบาลและบริการสาธารณสุขตามชุดสิทธิประโยชน์ การพัฒนาแนวทางการลงทะเบียนสิทธิผู้ต้องขังร่วมกัน ทำให้เกิดความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน และไม่เพียงแต่ส่งผลต่อความครอบคลุมการลงทะเบียนสิทธิผู้ต้องขัง แต่ยังเกิดเครือข่ายความร่วมมือการทำงานร่วมกันของเจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถานและหน่วยบริการประจำ และขยายผลไปยังการจัดบริการแก่ผู้ต้องขัง

9. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนบริการสุขภาพผู้ต้องขัง ทั้ง 3 ประสาน ได้แก่ สปสช. สถานพยาบาล (สธ.) และเรือนจำ/ทัณฑสถาน (ราชทัณฑ์) ที่ได้ปฏิบัติงานร่วมกันในการพัฒนาการลงทะเบียนสิทธิ UC ผู้ต้องขัง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสิทธิรักษาพยาบาลผู้ต้องขังให้ครอบคลุม ครบถ้วน และถูกต้องมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้ต้องขังได้รับสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และเข้าถึงบริการในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าต่อไป

10. การสนับสนุนที่ได้รับ

การสนับสนุนเชิงนโยบายจากผู้บริหารทั้ง 3 องค์กร ได้แก่ เรือนจำ/ทัณฑสถาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/หน่วยบริการประจำ และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 9 นครราชสีมา

11. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

การนำไปใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะ ผู้ต้องขังมีสิทธิรักษาพยาบาลที่ถูกต้อง ตรงตามที่อยู่ปัจจุบัน ได้รับการรักษาพยาบาลและเข้าถึงบริการสาธารณสุข รวมไปถึงสถานพยาบาลที่ดูแลผู้ต้องขังได้รับงบประมาณ

ที่ครบถ้วนมากขึ้น การนำไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย ประโยชน์ของการให้สิทธิเจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถาน ใช้งานระบบตรวจสอบสิทธิ สปสช. ในการจัดการทะเบียนสิทธิรักษาพยาบาลผู้ต้องขัง เพื่อผลักดันให้ยกระดับ เป็น เจ้าหน้าที่ทะเบียน/นายทะเบียน ระบบตรวจสอบสิทธิ สปสช. ซึ่งจะสามารถดำเนินการบันทึกลงทะเบียน สิทธิ/ปลดสิทธิได้ ส่งผลให้การจัดการสิทธิมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- 1) Roy Walmsley, World Prison Population List (12th edition), November 2018, ค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2561
จาก http://prisonstudies.org/sites/default/files/resources/downloads/wppl_12
- 3) แนวทางการพัฒนาระบบบริการสุขภาพผู้ต้องขังในเรือนจำ, สำนักบริหารการสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, กรกฎาคม 2559
- 4) พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพ พ.ศ. 2545
- 5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560-2564
- 6) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560